

Поняття цивільного права, законодавства, правовідносин

Орел Л.В.,
доктор юридичних наук,
професор кафедри публічного та
приватного права

Перелік питань

• Поняття і система цивільного права

• Цивільне законодавство

• Цивільні правовідносини

Поняття і система цивільного права

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

– це сукупність правових норм, які регулюють особисті немайнові та майнові відносини, засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників. (це визначення впливає зі ст.1 ЦКУ)

Цивільне законодавство

– це система нормативних актів, які містять цивільно-правові норми.
Це сукупність актів різної юридичної сили, які розташовані в чіткій ієрархічній системі.

Джерела цивільного права

Джерела природного права:

договір;
звичай;
національні й
міжнародні судові
прецеденти;
принципи права.

Джерела позитивного права:

цивільне законодавство;
міжнародні договори.

Система цивільного законодавства

- ❖ 1) Конституція України;
- ❖ 2) Цивільний кодекс України;
- ❖ 3) Закони;
- ❖ 4) Акти Президента України;
- ❖ 5) Акти Кабінету міністрів України;
- ❖ 6) Акти інших органів державної влади, АРК.
За ст. 4 ЦКУ.

Цивільні правовідносини

- це особисті немайнові та майнові відносини,
урегульовані нормами цивільного права.

ПІДСТАВИ
ВИНИКНЕННЯ

1. договір чи інший правочин;
2. створення результатів інтелектуальної діяльності;
3. завдання майнової та моральної шкоди;
4. інші юридичні факти (ст.11 ЦКУ)

ВИДИ

охоронні і регулятивні

абсолютні і відносні

активні і пасивні

ЕЛЕМЕНТИ

об'єкт

суб'єкт

зміст

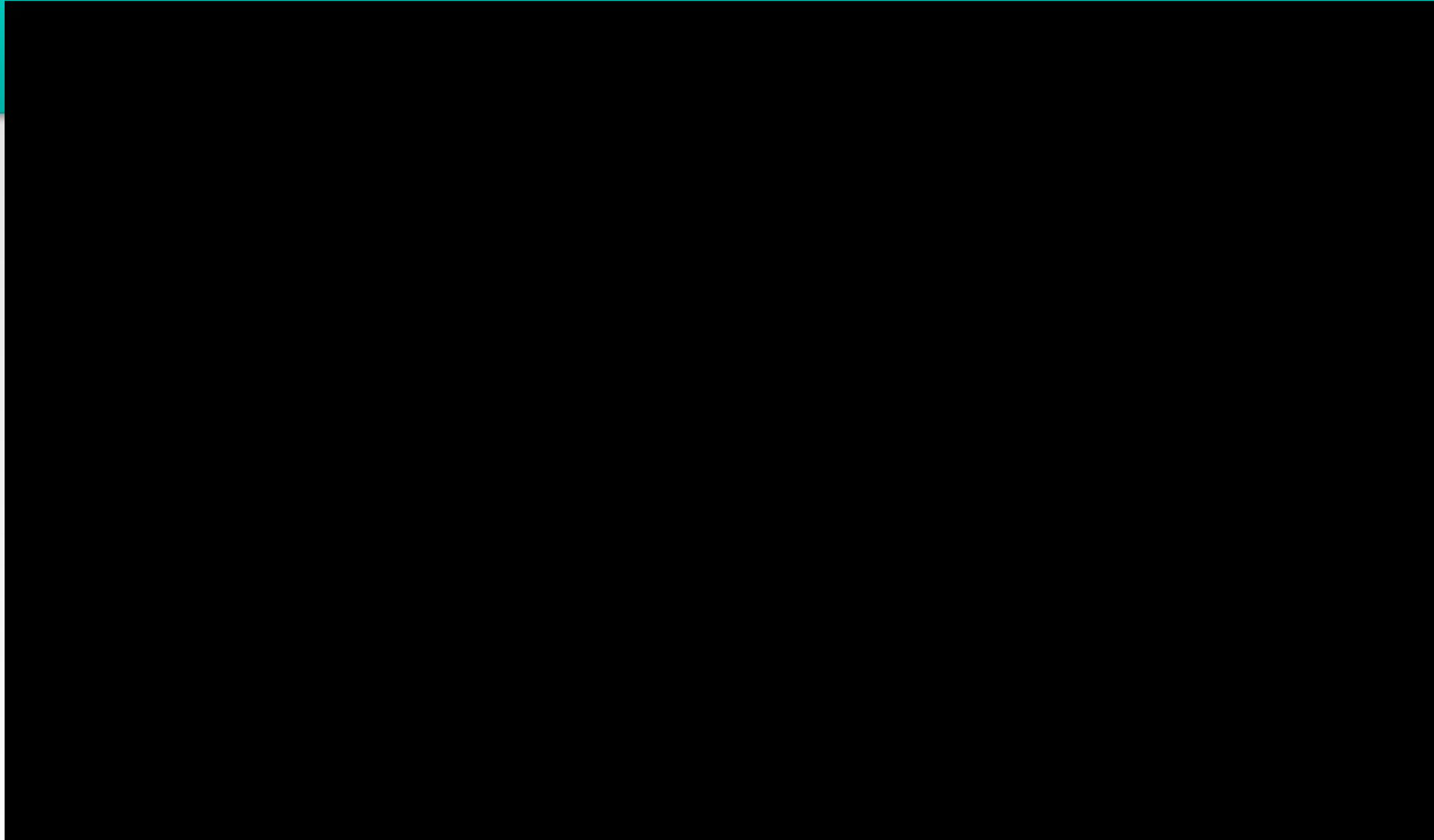

Дякую за увагу!

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ:

знайти у Цивільному кодексі України норми, які були порушені в показаних випадках

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ

ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

1. Поняття та ознаки цивільного права.
2. Предмет і метод цивільного права.
3. Функції цивільного права.
4. Співвідношення цивільного права з іншими суміжними галузями.
5. Принципи цивільного права.
6. Система цивільного права.

Термінологічний словник

Цивільне право, приватне право, особисті немайнові відносини, майнові відносини, принципи цивільного права, методи цивільного права, функції цивільного права, система цивільного права.

Контрольні запитання

- 1) Чи можна ідентифікувати цивільне та приватне право?
- 2) Що є предметом цивільного права?
- 3) Які функції цивільного права ви знаєте?
- 4) Хто може бути учасником цивільних правовідносин?
- 5) Які елементи системи цивільного права?
- 6) В чому відмінність цивільного та господарського права?
- 7) Чи варто розмежовувати цивільне і сімейне право, якщо вони обидва регулюють особисті немайнові і майнові відносини?
- 8) Які принципи цивільного права закріплює Цивільний кодекс?
- 9) Який основний метод цивільного права?
- 10) Яка система цивільного права відповідно до Цивільного кодексу України?

ЦИВІЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

1. Джерела цивільного права.
2. Система цивільного законодавства.
3. Кодифікація та інкорпорація в цивільному праві.
4. Цивільний кодекс України та його структура.
5. Судова практика в цивільному праві та її значення.
6. Тлумачення норм цивільного права.
7. Аналогія права та аналогія закону.
8. Дія цивільного права в часі, просторі, щодо кола осіб.

Термінологічний словник

Джерела цивільного права,
цивільне законодавство,
кодифікація, інкорпорація,
судова практика, прогалина в
праві, аналогія закону, аналогія
права, звичай, прецедент,
нормативно-правовий акт,
кодекс.

Контрольні запитання

- 1)Що входить до джерел позитивного цивільного права?
- 2)Які акти за ст.4 ЦКУ входять до цивільного законодавства?
- 3)Які кодекси можуть регулювати цивільні правовідносини?
- 4)Коли прийнятий та коли вступив у дію Цивільний кодекс України?
- 5)Зі скількох книг складається ЦКУ та які вони носять назви?
- 6)Які джерела відносяться до судової практики?
- 7)Чи є постанови Пленуму ВСУ джерелом цивільного права?
- 8)Яке значення має судова практика?
- 9)Які умови для застосування аналогії закону?
- 10)Чи має цивільне законодавство зворотню дію в часі?

ЦИВІЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ

1. Поняття та види цивільних правовідносин.

2. Елементи цивільних правовідносин:

- а) суб'єкт;
- б) об'єкт;
- в) зміст.

3. Підстави виникнення та припинення правовідносин.

ЗАВДАННЯ

- 1) Правовий аналіз статей 1-11 Цивільного кодексу України.
- 2) Письмово скласти порівняльну таблицю співвідношення цивільних правовідносин з іншими суміжними галузями законодавства.